

BANTAM

(Uit de geheime resolutie van 19 maart blijkt dat de gouverneur-generaal aan commandeur Hugo Pieter Fauré opdracht gaf na te gaan of de nootmuskatbomen waren uitgeroeid. Hij vermoedde dat er verspreid in het Bantamse gebergte nog zulke bomen waren, hoewel de koning in 1753 hem als commissaris had beloofd dat ze zouden worden vernietigd. Fauré zond een sergeant op onderzoek uit. [fol. 102] Deze verzocht de koning om enige afgezanten en met een hem naderhand door de Hoge Regering verstrekt vaandel, roeide hij 37 grote, 18 middelgrote en 50 kleine bomen uit. Hij liep daarbij levensgevaar, want de inlanders beschouwen de noten als een kostelijk geneesmiddel en lieten de uitroeiing met tegenzin toe. De koning beloofde nog overgebleven bomen te zullen laten kappen. Om onrust te voorkomen is de gouverneur-generaal toegestaan om de koning er toe te bewegen zijn belofte na te komen.

BATAVIA

Bij de militie moesten gages met drie en vier gulden tegelijk verhoogd worden om degene van wie de diensttijd ten einde was, te bewegen bij te tekenen. Enige zijn zo van repatriëren afgehouden. Vreemde schepen geven met hun bezoek aan Batavia voortdurend overlast. Er is al bericht dat de Engelse oorlogsschepen [fol. 103] onder commandeur John Bladen Tinker zijn vertrokken en welke ontmoeting één van Compagnies schepen daarmee heeft gehad. Kort na het vertrek van het naschip rapporteerde de schipper van de Visvliet dat hij in het begin van Straat Sunda door één van de Engelse schepen was beschoten en ten anker moest gaan. Zijn schip werd doorzocht en twee leden van zijn bemanning, van wie werd beweerd dat het Engelsen waren, zijn meegenomen. Het oorlogsschip de Panther volgde de andere Engelse schepen wat later, toen het ook gerepareerd was, en het behandelde de uitgaande schepen de Standvastigheid, Vrouwe Geertruida en Huis te Boede op gelijke wijze. Ze werden gevisiteerd en van het eerste schip zijn elf leden van de bemanning meegenomen. Dit valt te lezen in rapporten van de schippers Kornelis de Jonge en Klaas Vermeulen, het hoofd van de zeemacht Houtingh en van schipper Simon de Graaf. Uit het toegevoegde relaas van schipper Dirk Wagtels van de Burch blijkt dat deze zich niet aan het schreeuwen en tieren van de Engelsen stoorde en zonder overlast kon doorzeilen. Maar schipper Vermeulen liet zich zo intimideren dat hij zijn opperstuurman met de zeebrieven naar het Engelse oorlogsschip zond. Voor deze onvoorzichtigheid is hij beboet met twee maanden gage [fol. 104] te betalen aan de diaconie. In aanmerking nemende dat deze visitaties in Straat Sunda tussen Batavia en Bantam zijn geschied en die van de Standvastigheid zelfs in het zicht van de rede van Batavia, welke moeite zullen de Engelsen dan nog hebben hun trotse heerschappij in Bengalen en Surat, langs Coromandel en op Sumatra's Westkust uit te oefenen, waar hun schepen alom rondzwerven? Toch is de Hoge Regering wegens gebrek aan bevelen hoe bij zulke ontmoetingen te handelen, niet in staat de gezagvoerders de nodige instructies te geven. Er wordt daarom dringend gevraagd om voorschriften hoe bij visitaties en meenemen van bemanning te handelen. Dan kunnen de uitgaande schepen daarvan worden voorzien. Om zulke behandeling niet geheel over zijn kant te laten gaan, heeft de gouverneur-generaal als antwoord op de instructie die admiraal Samuel Cornish aan de kapitein van het Engelse schip de Fox gaf, deze vlootvoogd stevig onderhouden. [fol. 105] Hij verzocht hem om zijn kapiteins zulke gewelddadigheden als strijdig met de verdragen te verbieden. Op 25 mei is besloten om, aangaande het weghalen van Nederlanders uit Engelse, of andere vreemde schepen in het gebied van de Compagnie, tot nadere goedkeuring de bevelen in de vaderlandse brieven van 1 mei 1619 en 13 oktober 1656 te volgen. Uit de resoluties van 27 juli en 28 september blijkt dat op die grond Otto de Roo, die van het Engelse companies scheepje de Plassey was gedeserteerd, en Jan Klots van het Franse companies schip de Massiac in dienst van de Compagnie zijn aangenomen. De resoluties van 1 en 18 juni melden dat drie Europese en twee moslim matrozen, die van de Engelse oorlogssche-